

PEC

ESPLAI SARA

ÍNDEX:

1. Introducció	2
2. Àmbit Contextual	3
2.1. Anàlisi del barri i la ciutat	3
2.2. Presentació del centre	5
2.2.1. Context històric	5
2.2.2. Participants del Safa: infants, joves, monitors i monitores.....	6
2.2.1. Espais i recursos del Safa.....	7
3. Àmbit ideològic	8
3.1. Valors.....	8
4. Àmbit pedagògic	11
4.1. Objectius del centre	11
4.2. Metodologia educativa:	13
4.3. Avaluació:	16
5. Àmbit estructural	18
5.1. Organització i funcionament	18
5.1.1. Organització del centre en grups d'infants	18
5.1.2. Organització de l'equip de monitors i monitores.....	19
ANNEXOS.....	23

1. Introducció

El Projecte Educatiu de Centre (PEC) és el document principal d'una entitat educativa. Aquest consisteix en la carta de presentació del centre, la qual n'unifica el procés educatiu i defineix les grans línies d'actuació de l'entitat. Alhora, és també el resultat del procés de reflexió d'on venim, qui som, què volem fer i com ho volem aconseguir. Tenint en compte això, és imprescindible que com a centre educatiu de lleure comptem amb un PEC, ja que aquest ens permet mostrar-nos de portes enfora, com també entendre'ns i qüestionar-nos de portes endins.

Així doncs, el PEC del Safa és un document propi, singular, específic i realista, el qual dona caràcter i personalitat al centre. No obstant això, al formar part d'Esplac, el PEC i, en definitiva, el Safa, comparteixen la mirada educativa que promou el moviment. Per tant, el nostre PEC és una continuïtat del projecte educatiu d'Esplac, sense perdre ni renunciar a l'essència del Safa.

Dit això, en el present document us presentem l'Esplai Safa a partir de:

1. Analitzar el context del centre.
2. Compartir els principis d'identitat (els valors) de l'entitat
3. Establir el caràcter pedagògic de l'espai
4. Informar sobre l'estructura organitzativa que seguim

La tasca d'elaboració del PEC ha estat una tasca compartida. Per una banda, el contingut que s'hi pot trobar és el fruit del resultat d'un procés de reflexió i debat conjunt entre l'equip de monitores i monitors. Per altra banda, la materialització en el redactat ha estat feina del càrrec de PEC, les quals s'han encarregat de recollir totes les idees i opinions que han sorgit en les diverses reunions i les han plasmat en aquest document. A més, s'ha comptat amb el suport d'Esplac per tal d'arrodonir i enriquir el Projecte Educatiu de Centre.

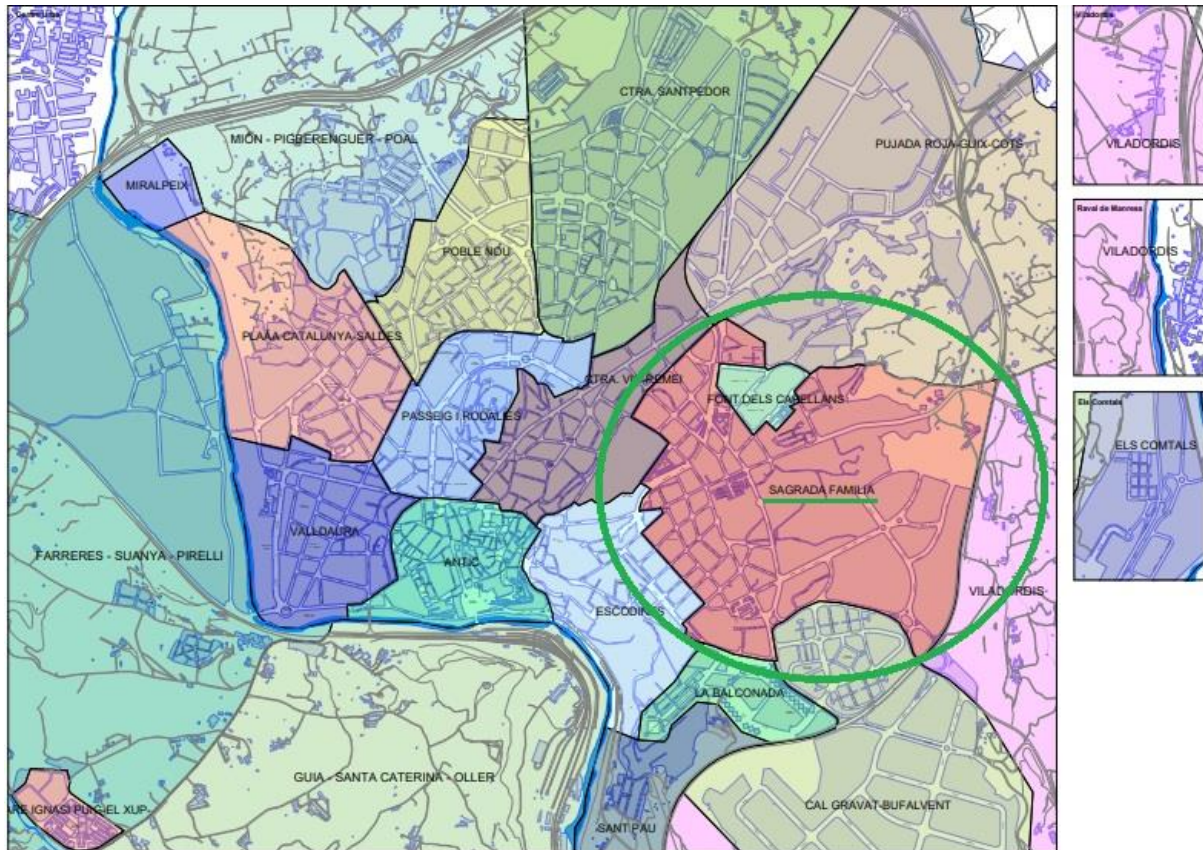
Paral·lelament al PEC, el Safa també comptem amb l'ideari del centre, el qual consisteix en un document complementari que se centra i especifica l'àmbit ideològic de l'entitat. Concretament, a l'ideari s'exposa la missió, la visió i els valors de l'esplai. Aquest document es pot consultar a la web, com també en format físic als locals del Safa.

Finalment, esmentar que el PEC ha estat aprovat unànimement per tot l'equip de monitors i monitores de l'Esplai Safa. Tanmateix, com que és un document que ha de respondre al present de l'entitat i ha de servir com a eina de treball, és un document modificable, el qual ha d'estar sotmès a constants valoracions i reflexions. Com a equip, s'ha acordat que cada 4 anys se'n farà una revisió

exhaustiva, sobretot pel que fa als objectius del centre. Tot i això, no es descarta que passi prèviament per una modificació si les condicions ho requereixen.

2. Àmbit Contextual

2.1. Anàlisi del barri i la ciutat

Mapa dels barris de la ciutat de Manresa, amb el barri de la Sagrada Família encerclat en verd.

L'Esplai Safa es troba situat a la ciutat de Manresa dins del barri de La Sagrada Família. Manresa és la capital del Bages i té una població de 78.245 habitants, entre els quals 12.704 són infants i joves de 5 a 19 anys (Idescat, 2020). Al ser capital de comarca i un punt de referència a nivell de la Catalunya Central, la ciutat compta amb un ampli i variat ventall de serveis. Entre ells, trobem les entitats de lleure infantils i juvenils, les quals en són 11 (comptant l'Esplai Safa). En aquest sentit, Manresa té i segueix mantenint una gran tradició i vincle amb el món del lleure, la qual cosa es fa també evident amb GALL (Grup d'Amics del Lleure). Alhora, Manresa és una ciutat amb una gran activitat social i reivindicativa en la qual les entitats de lleure participem en les totes accions que van en consonància amb els nostres valors i comparteixen la nostra visió.

Centrant-nos en l'àmbit demogràfic, segons l'informe social publicat per l'Ajuntament de Manresa el 2018, el barri de La Sagrada Família era el 2n barri de Manresa amb més població amb un total de 7.321 habitants¹. El 2014, la població era de 7.291 habitants, per tant, el barri va patir un lleuger creixement demogràfic.

Pel que fa a la nacionalitat d'aquests 7.321 habitants, la majoria tenen nacionalitat espanyola (+ 85%), el 8'5% provenen d'Àfrica, un 2% d'altres països de la UE, un 2% d'Amèrica Llatina, i la resta provenen d'altres continents.

La Sagrada Família és el 9è dels 21 barris que componen Manresa amb la mitjana d'edat de la població més elevat (amb una mitjana d'edat de 43,3 anys, mentre que la mitjana de tota la ciutat és de 42,6 anys). El 2014, la mitjana d'edat del barri era de 43,1 per tant, trobem que el 2018 la població s'havia envellit (molt lleugerament).

Més del 60% dels habitatges construïts al barri l'any 2018 eren anteriors al 1979. Així doncs, estem parlant d'un barri que no ha estat objecte de gran interès en el sector de la construcció d'immobles en les últimes dècades, ja que, per exemple trobem que després de la crisi del 2007, la Sagrada Família ha estat un dels barris on menys pisos de nova construcció s'han edificat.

A més, es tracta del 10è barri de Manresa amb més pisos buits (464 dels 7327 totals que hi ha arreu de la ciutat). El preu de lloguer al barri té una mitjana de 578€ (recordem que més del 60% dels pisos són anteriors al 1979), gairebé 100€ menys que la mitjana de la ciutat, que és de 670€ (aquesta mitjana no és del tot real, perquè no hi ha informació disponible sobre els preus del Barri Antic, Cal Gravat, Pujada Roja, Sant Pau i Viladordis).

Pel que fa als equipaments, el barri compta amb el CAP Sagrada Família, el qual és també el CAP de referència per uns quants barris de la ciutat. Compta amb un mercat fixe que, funcionant des del 1983, és el més veterà de la ciutat. Hi podem trobar força gruix de comerç local, però també diversos supermercats. Al ser un barri amb una superfície gran, també hi ha diversos parcs infantils, zones per jugar a petanca, una església amb la seva parròquia, una residència de gent gran i una estació de FGC, entre d'altres. És important destacar l'Associació de Veïns i gent gran, la qual organitza esdeveniments com dinars populars i calçotades, caminades i cursos durant la setmana.

En l'àmbit de l'educació, al barri hi trobem l'Escola Ítaca i també l'escola La Font. En l'educació en el lleure, a part de l'Esplai Safa també hi ha l'Agrupament Antoni Gaudí. A més, la Sagrada Família compta amb el Centre Cívic Joan Amades i l'Ateneu La Vinyeta.

¹ Aquestes dades probablement hauran variat a l'alça ja que actualment Manresa té més de 78.000 habitants, i quan es va fer l'informe n'hi havia 75.000.

2.2. Presentació del centre

L'Esplai Safa som un grup de persones joves de Manresa i el Bages que ens hem associat per oferir un espai de trobada als infants i joves del barri de la Sagrada Família de Manresa, la ciutat i la comarca del Bages. Pretenem respondre a les nostres inquietuds comunes respecte a la societat que ens envolta i l'interès per l'educació en el lleure a partir d'oferir un espai educatiu al marge de l'escola i l'educació formal.

A l'esplai ens trobem cada dissabte de 17h a 19h per fer activitats de lleure educatiu i també altres fora d'aquest horari². L'entitat està situada al Carrer de Sant Cristòfol número 44-46, al barri de la Sagrada Família de Manresa.

2.2.1. *Context històric*

L'Esplai Safa, tot i néixer el 2021, no és una entitat de nova creació, sinó més aviat una reformulació d'un centre de lleure ja existent: el Mijac Safa.

Remuntant-nos a l'inici de l'entitat, aquesta va néixer el setembre de 1969 per tal d'oferir als infants del barri un espai de lleure on poder jugar i dur a terme diverses activitats. En un principi, l'entitat formava part del Moviment Júnior fins que va passar a ser un Mijac. Els primers locals de l'entitat van ser els barracons que es van construir perquè els obrers que van edificar la parròquia de la Sagrada Família hi poguessin guardar les eines i els materials de construcció. Un cop es van acabar les obres, se'ns va cedir aquest espai per desenvolupar-hi les activitats de lleure.

Locals antics del Safa

² Veure l'apartat 4.3. *Metodologia educativa* per més informació sobre les activitats desenvolupades a l'esplai.

Amb el pas dels anys, les barraques que utilitzàvem per desenvolupar les activitats de lleure van començar a perdre estabilitat i l'any 2008 es van començar a construir uns locals nous. Coincidint amb la celebració del 40è aniversari del Safa, a finals del 2009, vam inaugurar els locals nous, els quals s'utilitzen encara a dia d'avui.

Locals nous del Safa

Un altre període important pel Safa va ser el curs 2018-2019, quan vam celebrar els 50 anys de l'entitat. Al llarg de l'any, tant monitors i monitores, com ex-monitors i ex-monitores vam organitzar diversos actes per tal de commemorar la història del centre.

Finalment, el curs 2020-2021, després d'anys debatent, l'equip de monitors i monitores del Safa vam decidir deixar de formar part del moviment MIJAC per tal d'esdevenir un Esplai. Aquesta decisió va ser principalment presa arran d'un sentiment compartit que el moviment MIJAC no representa ni comparteix la mateixa missió, visió i valors que el Safa i les persones que en formem part. A l'hora de preguntar-nos qui som, en què creiem i com eduquem, vam veure a Esplac un espai on sentir-nos acollits, representats i, el més important, orgullosos i orgulloses de formar-ne part.

Així doncs, actualment ens trobem fent-nos el Safa a la nostra mida, tot revisant i replantejant el nostre model educatiu i configurant els aspectes ideològics i pedagògics que ens defineixen.

2.2.2. Participants del Safa: infants, joves, monitors i monitores

Referent als participants de l'entitat, el centre està format per infants i joves, d'entre 6 i 18 anys, i per un equip de monitors i monitores. Per tal de desenvolupar les activitats adequadament, els infants es divideixen en grups d'edat, cada grup amb els seus corresponents monitors i monitores³.

³ Veure apartat 5.1.1. *Organització del centre en grups d'infants* per a més informació referent a l'organització del centre en grups d'infants.

Respecte als infants inscrits, la xifra del Safa sol anar dels 70 als 90 infants, encara que a causa de la pandèmia originada per la Covid-19 hem patit una pèrdua significativa d'infants. En un principi, els infants inscrits provenien dels barris de la Sagrada Família i de la Font dels Capellans, els quals són els que queden més a prop al centre. Actualment, per això, hi ha hagut un canvi de tendència i els infants són d'arreu de Manresa i també d'altres pobles del Bages, com Sant Joan de Vilatorrada o Sant Salvador de Guardiola.

Pel que fa al nivell socioeconòmic de les famílies del centre, val a dir que la majoria dels infants inscrits provenen de famílies de classe mitjana-alta. No obstant això, també tenim un nombre destacable de nens i nenes provinents de CRAEs de la zona i de famílies relacionades amb la Fundació Germà Tomàs Canet de Sant Joan de Déu.

D'altra banda, el centre està format per un equip de monitors i monitores⁴ d'uns 25 joves. El Safa és un centre que acull nombroses persones per realitzar les seves pràctiques de monitoratge en el lleure.

2.2.1. Espais i recursos del Safa

El principal espai de què disposa l'esplai és l'edifici dels locals⁵ compartit amb l'AEIG Antoni Gaudí. L'edifici està dividit en dues plantes, una planta baixa i un altell, i un pati. D'una banda, a la planta baixa, hi tenim la sala de material (1), un local per un dels grups del centre (2) i la sala polivalent (3), la qual compartim amb l'AEIG Antoni Gaudí. D'altra banda, a l'altell, tenim un lavabo (4), dos locals més per a grups d'infants (5 i 7) i el local de monitors i monitores(6). A més, la Parròquia, a part de cedir-nos els locals esmentats, també ens deixa dos locals (8 i 9) situats a l'altra banda del pati, ja que solem tenir cinc grups d'infants i només disposem de tres locals.

En la imatge del plànol de l'edifici⁶, adjuntada als annexos, es pot veure la disposició dels locals prèviament esmentats.

A part, l'escola La Font⁷ ens deixa el seu pati per a fer-hi les activitats dels dissabtes. Això ens permet gaudir d'un espai gran i ampli a l'aire lliure i poder tenir més opcions on realitzar activitats. També, el barri disposa d'altres espais com són la Pista Vermella o el Parc de Sant Ignasi.

⁴ Veure apartat 5.1.2. *Organització de l'equip de monitors i monitores* per a més informació sobre l'organització, el funcionament i les tasques que duem a terme l'equip de monitors i monitores del Safa.

⁵ Els locals són propietat de la Parròquia de la Sagrada Família i els podem utilitzar gràcies a un contracte de cessió.

⁶ Veure Annex 2: *plànol dels locals del Safa*.

⁷ Escola situada a l'altra banda de carrer de l'esplai, al carrer de Sant Cristòfol, 43.

3. Àmbit ideològic⁸

3.1. Valors

Els valors de l'esplai Safa són els principis i compromisos que tenim i compartim com a entitat de lleure. Així doncs, aquests valors guien les nostres accions, conductes i activitats per tal de mostrar als infants, joves, famílies i comunitat la manera de ser i actuar del Safa.

Hem decidit plasmar en vuit punts aquells aspectes que considerem rellevants de l'educació en el lleure que desenvolupem, els quals com bé hem dit, signifiquen també la materialització de qui som i qui volem ser.

1. Inclusió:

L'Esplai es regeix pel principi d'inclusió, el qual és present no només a l'entrar a formar-ne part, sinó al llarg dels anys que n'ets membre. Es concep doncs com un espai que respecta la diversitat de les persones, vetlla per la participació activa de totes elles, no cau en prejudicis ni judicis de valor i fomenta la llibertat, alhora que assenyala i no tolera les ideologies i actituds discriminatòries que ataquen la inclusió. En aquest sentit, entenem el Safa com un espai laic i progressista on totes les persones són benvingudes sigui quin sigui el seu origen, religió o condició.

Paral·lelament, al formar part d'un grup es crea un vincle i un sentiment de pertinença, el qual resulta imprescindible nodrir-lo i vetllar-ne perquè sigui compartit. Pertànyer a un grup implica el sentit de comunitat. Saber incloure i acollir, comporta defugir dels valors individualistes i abraçar els valors del col·lectiu: la solidaritat, l'empatia, la responsabilitat, l'amistat, etc.

En definitiva, un espai inclusiu és un lloc on sentir-te segur i acollit, el qual és casa i refugi, que potencia i fomenta el creixement i desenvolupament personal, on tothom té veu, és escoltat, respectat i reconegut. I això, per nosaltres, és el Safa.

2. Teixir xarxa:

L'Esplai forma part d'un context, el qual és inherent, complex i canviant. Entendre el Safa i les accions que s'hi desenvolupen deslligades del seu context és escapar, no parar atenció i negar una realitat latent.

El context es pot analitzant des de diferents perspectives: per proximitat, per interessos, per afectació, etc. El que és clar és que existeixen múltiples relacions dins d'aquests contextos i el nostre posicionament com a associació és que cal establir i crear connexions amb aquestes amb la finalitat

⁸ La missió i la visió del centre es poden trobar a l'Ideari de l'Esplai Safa.

de teixir xarxa, entenent aquest concepte com a connectar, col·laborar, debatre, construir. Fer aquest treball en xarxa és crear comunitat.

Per tal d'aconseguir això, és essencial prendre consciència del nostre entorn i dels contextos en els quals ens trobem. Alhora, cal analitzar les dinàmiques que s'hi creen i com aquestes afecten als infants i joves i a la població en general. A més, és important plantejar-nos com ens volem relacionar amb l'entorn, quines accions podem prendre al respecte i com volem i podem col·laborar-hi activament. Dit en altres paraules, hem de ser conscients que formem part d'una comunitat i, per tant, cal que reivindicuem el nostre espai i potenciem el nostre paper en aquest.

Des de l'Esplai i sent fidels als valors del col·lectiu, considerem necessari iniciar projectes amb altres associacions amb les quals compartim interessos i objectius amb la mirada sempre posada a la creació d'un futur més just, equitatiu, responsable i respectuós.

3. Esperit crític:

L'Esplai és un agent, un focus que pretén ser motor de canvi. Educar en el lleure vol dir educar a través de valors. Uns valors que tenen com a base el foment de l'esperit crític des del primer any que entren a l'esplai i que tenen com a objectiu sensibilitzar als ciutadans, a les persones amb qui compartim l'espai. Entendre, acompanyar i ensenyar a reconèixer i visibilitzar les realitats que es viuen al barri i la ciutat, com també les desigualtats, les opressions i els fets rellevants que succeeixen al nostre entorn.

L'Esplai vol ser un agent de transformació social en el sentit de despertar l'interès per les problemàtiques socials del voltant dels infants i joves perquè posteriorment siguin participants d'aquests espais de transformació social tot sent conscients del poder que tenen i que actuin allà on ells i elles decideixin.

4. Protagonisme de l'infant:

Els infants i els i les joves del centre són els protagonistes de l'Esplai. Són la nostra raó de ser i el punt central de les activitats i accions que desenvolupem i en les quals prenem part. Així doncs, l'infant i, com a conseqüència, el futur que les noves generacions poden construir, són el motiu pel qual els monitors i monitores ens hem associat en el marc de l'educació en el lleure.

En un món regit per l'adultocentrisme, volem que els infants i joves del Safa siguin els protagonistes de l'esplai. Per tant, la seva participació, les seves opinions i preocupacions i el seu benestar emocional són part dels pilars fonamentals de l'equip de monitors i monitores.

Així doncs, ens fixem en les necessitats de cada infant i jove, com també les de la globalitat de cada grup per tal d'acompanyar-los al llarg dels anys que passen a l'esplai. Aquest acompanyament es

materialitza en les diferents activitats que organitzem. D'aquesta manera, a partir de la confluència de la personalització de les activitats i els valors inherents del Safa, oferim als infants i joves un espai on enriquir la seva formació i desenvolupament com a persones crítiques, regides per valors i respectuoses amb ells i elles mateixes, els i les companyes i l'entorn.

5. Assemblearisme:

A l'Espai vetllem per practicar l'assemblearisme. Creiem en la cooperació i el suport mutu com a pràctica per caminar cap a la construcció de societats més inclusives, on totes i cadascuna de les persones involucrades se sentin reconegudes i amb oportunitats reals de participar i aprendre.

El neoliberalisme en el que ens trobem immers parteix d'unes bases competitives i individualistes, on es reconeix el resultat i els beneficis personals de cada individu, la meritocràcia. A l'Espai pretenem defugir d'aquestes dinàmiques, per una banda atorgant el poder de decisió de l'entitat en una assemblea horitzontal i, per l'altra, fomentant la cooperació i el suport mutu entre els infants i joves del centre, de manera que no entenguin l'aïllament individual com quelcom positiu, sinó com un ítem a qüestionar.

6. Feminisme

Considerem el feminisme interseccional una lluita i peça clau en la nostra societat per lluitar contra les desigualtats i opressions que encara són latents. L'Espai Safa es troba en una societat marcada pel patriarcat i creiem en la lluita i els valors del feminisme per buscar una societat més justa, igualitària, antirracista i antimasclista.

Partint del feminisme i a través del lleure, volem englobar valors i actituds com: promoure la igualtat de totes les persones independentment de la raça, sexe, orientació sexual, nivell econòmic; actituds de lluita i reflexió contra els valors del patriarcat; descoberta i consciència de les emocions i les relacions afectives sanes; empoderament femení i reflexió al voltant de la deconstrucció masculina; perspectiva de gènere en tots els àmbits de la societat; antiracisme; i en definitiva, una consciència i actitud crítica vers la societat i persones que ens envolten per reflexionar i promoure un món més igualitari i just per totes les persones que hi habiten.

7. Cultura catalana

Resulta essencial posar en valor la cultura catalana, ja que forma part de la nostra identitat i és quelcom que no podem deixar que es resti en l'oblit i desaparegui. De fet, l'educació en el lleure és part d'aquesta cultura catalana, és un moviment arrelat a la terra que ens caracteritza com a país. Per tant, sembla incoherent no reivindicar-la ni transmetre-la als infants i joves a l'espai.

De la mateixa manera que respectem i celebrem la diversitat, volem que els infants i joves del Safa també siguin conscients de la importància de respectar i estimar la pròpia cultura i llengua. Concretament, pel que fa al català, és imprescindible que els infants, joves, monitors i monitores prenem consciència de l'opressió que pateix, les barreres que s'imposen contra el seu ús, la pèrdua de parlants que està patint i la importància de mantenir-la. D'aquesta manera, defensar-la i utilitzar-la serà també un motiu de lluita.

8. Ecologisme

Entenem l'ecologisme com una decisió de viure de forma més justa, respectuosa i agraïda amb el planeta i el territori que habitem. Actualment, el model de societat capitalista i altament consumista en el qual vivim deixa sovint de banda el respecte cap a l'entorn i el medi ambient, provocant així una crisi climàtica cada cop més greu. És responsabilitat de tots i totes cuidar el territori i potenciar un model de vida més ecològic. Reciclar, reutilitzar i promoure el consum de proximitat són tan sols una petita representació dels canvis que es poden emprendre per tenir una actitud més respectuosa i sostenible cap al medi ambient. És per aquest això que des de l'Esplai fomentem als infants i joves una altra manera d'apropar-se, relacionar-se i entendre la natura.

L'ecologisme i la cura pel medi ambient es poden percebre com lluites fora del nostre abast. Justament per motiu, cal que les nostres accions siguin en l'àmbit local i proper per tal que puguin tenir una repercussió més global. El Safa vol ser un espai de cura, consciència i coneixement de l'entorn natural que ens envolta, el qual no només és ric i divers, sinó que també ens ofereix una font d'informació i un espai on aprendre incalculable.

4. Àmbit pedagògic

4.1. Objectius del centre

Els objectius del Safa són el resultat de l'anàlisi de les mancances i necessitats del centre, com també la derivació dels valors a partir de la seva concreció. Són la fita a assolir i, per tant, el camí que s'emprèn ha de ser coherent amb aquests. Així doncs, de la mateixa manera que l'ideari, els objectius guien les accions i les activitats que es desenvolupen al i des del centre. Cal destacar que els objectius han de ser estrictament realistes i avaluable perquè sinó es perdria el seu valor com a element a seguir per aconseguir.

A l'hora de concretar i redactar els objectius en qüestió, s'han organitzat en objectius generals i objectius específics. A grans trets, els generals representen el títol de què volem assolir, i els específics són les fites més concretes que ajuden a apropar-nos a l'assoliment dels primers.

A continuació, es presenten els 7 objectius generals i els objectius específics que en deriven al respecte del Safa. Des de l'equip de monitores i monitors s'han plantejat els objectius en la perspectiva que cal assolir-los i reformular-los amb un marge de 4 anys des de l'aprovació del PEC.

1. Aconseguir que el centre es vegi representat per la pluralitat i la diversitat del barri i la ciutat.
 - a. Assistir a reunions de veïns del barri per assolir un vincle.
 - b. Donar-nos a conèixer amb la resta d'associacions i centres educatius de la Sagrada Família i de Manresa.
 - c. Organitzar activitats obertes semestralment al barri.
 - d. Fer visible la nostra presència al barri marcant els locals.
2. Generar espais de debat centrats en les problemàtiques socials actuals que ens preocupen.
 - a. Crear un rol dinamitzador de les assemblees.
 - b. Dur a terme activitats que permetin que les persones que formen l'equip de monitors i monitores se sentin còmodes a expressar la seva opinió.
3. Estendre a la comunitat que forma el Safa les problemàtiques socials actuals que ens preocupen com a entitat de lleure i com a monitors i monitores.
 - a. Escollir un eix relacionat amb una temàtica social i treballar-lo de forma anual amb els grups d'infants i joves.
 - b. Fer difusió a les xarxes socials sobre les causes a les quals ens adherim.
4. Fer de l'ecologisme un valor representatiu del Safa.
 - a. Consumir de proximitat.
 - b. Dur a terme dinàmiques amb els infants i joves que posin al centre la importància de la sostenibilitat i la cura de la natura.
 - c. Ressaltar el valor i la utilitat del reciclatge i la reutilització a partir d'accions que evidencien la seva funció.
 - d. Instaurar el consum responsable.
 - e. Buscar eines que ens facilitin la incorporació de l'ecologisme com a valor del centre.
5. Fomentar l'estima per la cultura catalana i les seves tradicions.
 - a. Mantenir les caramelles malgrat ser un centre laic.
 - b. Aprofitar les festes locals i nacionals per difondre la cultura de país.

- c. Prioritzar la llengua catalana com a llengua vehicular.
- 6. Construir un equip de monitors i monitores que representin i reproduueixin els valors que defineixen l'entitat.
 - a. Crear el càrrec de formació.
 - b. Fer formacions per donar resposta a les necessitats que ocupen als infants i joves del centre.
- 7. Reinventar-nos deixant enrere les tradicions que ja no ens defineixen i incorporant els aspectes que sí que ens representen.
 - a. Adaptar les cançons *d'abans de menjar*
 - b. Analitzar i valorar les activitats que duem a terme en l'actualitat.

4.2. Metodologia educativa:

Per tal de dur a la pràctica els vuit principis d'identitat que caracteritzen l'Esplai Safa, utilitzem majoritàriament el joc com a metodologia d'aprenentatge. Considerem que és una eina amb un gran valor educatiu, ja que, per una banda, permet apropar temàtiques tan diverses i sovint abstractes als infants i joves des d'un vessant i enfocament lúdic, entenedor, vivencial, crític i reflexiu. Per altra banda, el joc és en si un recurs engrescador i divertit, el qual fa que els infants i joves ja tinguin una predisposició favorable a aprendre. Alhora es mostra com una opció adequada per a totes les edats, ja que el joc és flexible i es pot adaptar a les característiques, necessitats i interessos de cada etapa educativa.

A part d'utilitzar el joc com a recurs educatiu, al Safa també n'emprem d'altres. Entre ells podríem destacar les dinàmiques principalment encarades tant a la crítica i la reflexió social, com a la coneixença i cohesió de grup i el treball en equip; els tallers i manualitats creatives; la cançó, la dansa i el teatre enfocats a treballar una altra manera d'expressar-se i de conèixer-se; el debat com a mitjà de compartir opinions i eina de decisió; i, per últim, excursions, sortides de cap de setmana, colònies, travesses i campaments. Concretament, aquest darrer recurs considerem que és essencial per fomentar la convivència, la comunicació i el respecte mutu.

Vist això, podem concloure que al Safa ens identifiquem en l'aprenentatge cooperatiu crític socioemocional per tal d'articular les diverses activitats i ho cohesionem a través d'un eix d'animació (línia temàtica) i uns objectius de grup (a part dels de centre que són compartits per tot l'esplai).

Els objectius, les activitats i l'eix d'animació del grup sorgeixen de l'anàlisi de l'equip de monitors i monitores del grup, com també de les opinions pròpies dels infants i joves que el formen. Així doncs,

a la sortida d'inici de curs es dona l'espai i es crea el debat sobre quins són els interessos del grup, des d'activitats concretes fins a temes a tractar. Paral·lelament, els monitors i monitores observen quines mancances, necessitats i fortaleces té el grup. A partir d'aquí es cristal·litzen els ítems esmentats anteriorment. Aquests estan en constant revisió tant per personalitzar en tot moment les activitats que desenvolupem, com també per assegurar que es mantenen en harmonia amb el projecte de centre, els objectius de grup i el tarannà de l'Esplai.

A continuació us detallem el llistat d'activitats del Safa:

- Dissabtes: desenvolupament de les activitats que els i les monitores preparem per al grup d'infants, partint dels objectius de grup i l'eix d'animació que ens hem marcat. Aquestes activitats les fem els dissabtes de cinc a set de la tara.
- Inici de curs: diferents activitats (jocs de proves, pistes, etc.) que realitzem tot el centre junt el primer dia d'esplai, per tal que els infants i joves descobreixin els i les monitores que tindran duran el curs.
- Sortida d'inici de curs: es tracta de la primera sortida de cap de setmana del curs i marxem tot el centre en una casa de colònies⁹. En aquesta sortida, a part de fer activitats amb els infants i joves, els i les monitores ens reunim amb el nostre grup per tal que els infants reflexionin i ens proposin el que volen fer al llarg del curs. L'endemà, diumenge, les famílies vénen a la casa a passar el dia amb nosaltres fins que, després de dinar, s'acaba la sortida.
- Castanyada: per la castanyada, fem activitats tot el centre junts relacionades amb la festa i finalment acabem el dissabte berenant castanyes. Aquest dia els i les monitores que organitzen l'activitat, amb l'ajuda de la Coordinadora de Famílies couen les castanyes.
- Caminada Popular Joan Vila: és una caminada popular que organitzem des del centre, amb la col·laboració d'exmonitos, en memòria de Joan Vila, un exmonitor que ens va deixar fa uns anys.
- Activitat Nadalenca: es tracta d'una activitat que desenvolupem tot el centre junts l'últim dia d'esplai al desembre, abans de les festes de Nadal, que pot ser una cantada de nades o alguna altra activitat de caràcter nadalenc.

⁹ Des de fa anys anem a la casa de colònies El Molí de la Roda a Veciana (Anoia) perquè està a prop, és gran i té molt espai exterior per fer-hi activitats tot el centre.

- Sortides d'hivern: durant les festes de Nadal, normalment del 27 al 29 de desembre, marxem per grups d'edat en diferents cases de colònies. En aquestes colònies, com que solem marxar més d'un grup, desenvolupem les activitats a partir d'un eix d'animació nou, a partir del qual treballem la convivència i la cohesió de grup més a fons, ja que a vegades amb dues hores els dissabtes és complicat.

- Sortides de primavera: igual que per Nadal, per les vacances de primavera fem una sortida de tres dies. A diferència de les sortides d'hivern, en què tots anem a una casa, en aquesta els infants de primària van de colònies; però els grups de joves a partir de tretze anys marxen de travessa pernoctant en tendes.

- Caramelles: El segon cap de setmana de Setmana Santa, anem a cantar i ballar a diferents hospitals, residències i places del barri i d'altres punts de la ciutat per celebrar la Pasqua. Un dels balls és el ball de l'Anna, en memòria a Anna Álvarez una ex monitora que ens va deixar.

- Sant Jordi: els i les monitores del Safa cada any muntem una o dues parades de roses, una de les quals és perquè el grup de grans pugui fer diners per al viatge de final d'etapa.

- Lleure al carrer: trobada dels centres de lleure de Manresa, que formen part de GALL¹⁰, per fer fem jocs per als infants i joves en diferents places de la ciutat.

- Final de curs: L'últim dissabte de curs fem activitats de cloenda tot el centre junt per acomiadar el curs.

- Activitats d'estiu: un cop hem acabat el curs, els i les monitores organitzem activitats d'estiu per als infants i els joves, que són les següents:

- *Colònies d'estiu*: els infants més petits marxen nou dies de colònies amb els seus monitors i monitores, solen ser a finals de juliol. Al llarg de les colònies es fan diferents activitats a partir d'un eix d'animació.

- *Travesses d'estiu*: els i les joves del centre a l'estiu marxen de travessa, solen ser els mateixos dies que les colònies dels petits. Al llarg d'aquests dies, els joves van assolint etapes de la ruta fins a arribar al seu destí. Com a la primavera, a les travesses es pernocta en tendes, sigui en càmpings o en terrenys d'acampada.

¹⁰ Grup d'Amics del Lleure.

- *Viatge de final d'etapa:* es tracta d'un viatge que realitza el grup de grans del centre abans de plegar, o entrar a l'equip de monitors, Amb aquest viatge, s'acomiaten, amb els seus i les seves monitores, dels anys que han viscut a l'esplai. Per tal d'abaratir el viatge, els dos cursos abans de marxar organitzen activitats per guanyar diners.

A l'annex, s'hi pot trobar un exemple de calendari de curs.

4.3. Avaluació:

En aquest apartat es presenta l'avaluació de l'esplai Safa. S'ha dividit la informació en apartats temàtics per tal que l'explicació sigui més organitzada, clara i entenedora.

Remarcar que, malgrat l'avaluació segueix una mateixa línia per a tot el centre, aquesta s'adapta a les característiques de cada grup i a les particularitats que hagi pogut tenir el curs. Per tant, a continuació s'ofereix una visió general de l'avaluació comptant que es perfila i es concreta en el moment que es dur a terme.

- Per què s'avalua?

L'avaluació és una part primordial del procés d'aprenentatge i cada cop està agafant més pes i protagonisme en el món educatiu, tant en els espais formals (escola) com informals (centre de lleure). Avaluar les activitats i accions que s'han realitzat i l'actitud que hem pres, ens permet fer una mirada retrospectiva, reflexiva i crítica amb la doble finalitat de valorar l'eficàcia i el funcionament de l'activitat en si i trobar propostes de millora de cara al futur.

Si no es fes l'exercici de l'avaluació, possiblement no seríem plenament conscients dels encerts i errors que s'han comès i, per tant, no hi hauria espai per a l'autocrítica, la millora i l'aprenentatge.

- Qui i quan s'avalua?

Per una banda, les persones que avaluen són les monitores i els monitors, com també els infants i joves que formen cada grup. És important comptar amb totes les opinions i generar sempre un espai de diàleg i entesa, ja que només així hi pot haver una millora en la tasca educativa que ofereix l'esplai. Així doncs, la participació de tothom l'entendem com a indispensable.

Per altra banda, s'avalua en diferents moments al llarg del curs depenent de l'activitat o la tasca que es vol valorar. Principalment, per això, hi ha dues tipologies d'avaluacions pel que respecta al moment temporal: les avaluacions que es fan a final de curs i les avaluacions periòdiques durant el curs en les assemblees de l'equip de monitors i monitores.

- Què s'avalua?

A l'Esplai s'avaluen diferents aspectes i activitats. En primer lloc, s'avaluen les activitats que duem a terme al llarg del curs, atenent, principalment, als següents ítems: el desenvolupament i el resultat final de les activitats, la rebuda i la participació que han tingut per part dels infants i joves, la implicació in situ de l'equip de monitors i monitores i també l'organització de les persones que les han planificat. Entre aquestes activitats hi trobem les dels dissabtes a nivell de centre (Inici de curs, Castanyada, etc.); sortides, colònies i travesses; esdeveniments com les Caramelles, la Caminada Joan Vila, la Formació de centre, entre d'altres. A mode d'exemple, sobre una travessa es revisa i s'avalua la planificació de la ruta (tenint en compte l'edat dels joves, el desnivell, els quilòmetres a caminar per dia, els llocs de pernoctació, els punts d'aigua, etc.), el desenvolupament de la travessa i l'opinió i l'actitud dels infants, joves i l'equip de monitors i monitores al llarg de la ruta.

En segon lloc, es fa una valoració global del curs un cop aquest s'ha acabat. En aquesta avaluació, per una banda, es recuperen els objectius de centre del curs i es comprova si s'han assolit correctament. Per altra banda, es fa una revisió dels càrrecs i les comissions, tenint en compte la visió externa de si s'han realitzat les tasques assignades, com també la visió interna respecte a com han funcionat els diversos equips i si tothom s'ha sentit còmoda amb el seu paper. A més, s'aprofita per verificar si al llarg dels cursos s'han organitzat, desenvolupat i avaluat activitats d'educació en el lleure atenent al PEC i a l'ideari de l'Esplai. A part d'això, també es valora si l'equip de monitors i monitores ha funcionat adequadament durant el curs.

En tercer i últim lloc, s'avalua el curs a nivell de grups. En aquest cas, l'avaluació es fa des de dues perspectives. La primera d'elles és l'avaluació per part dels infants i/o joves del grup respecte a les activitats que s'han dut a terme al llarg del curs i com ells i elles s'han sentit i han participat. Així doncs, en aquesta avaluació poden avaluar la feina feta per l'equip de monitors i monitores del grup, alhora que s'avaluen a ells i elles mateixes (autoavaluació). La segona d'elles correspon a l'avaluació que fan les monitores i monitors del grup referent a les activitats que han planificat, com s'han organitzat i han treballat com a equip i com s'han sentit cadascun dels i les components.

- Com s'avalua?

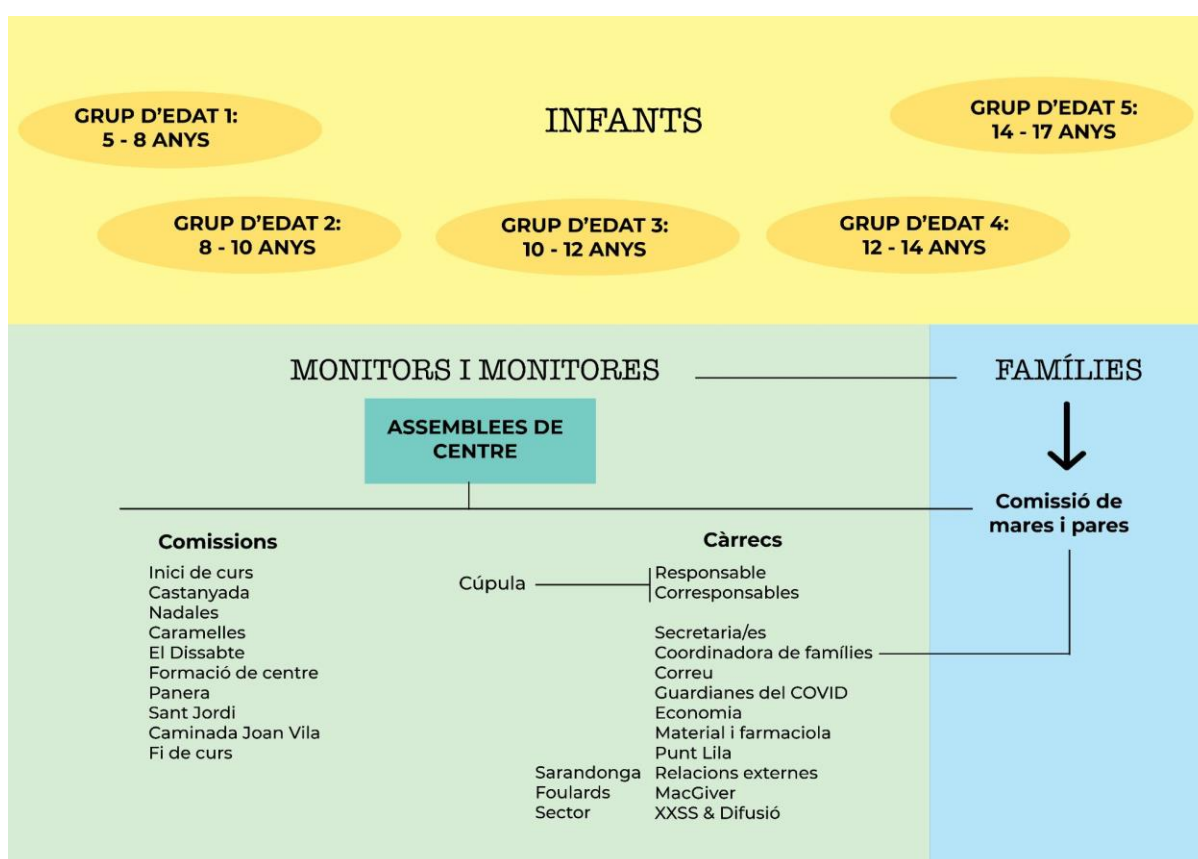
Al Safa conflueixen dues tipologies d'avaluació, les quals depenen del què s'avalua, quan s'avalua i qui avalua.

Per una banda, s'avalua a partir del debat, com seria en les assemblees de centre que es duen a terme principalment cada dues setmanes. Compartint, escoltant i reflexionant entorn a les diferents opinions, es repassen els diversos aspectes de l'esplai.

Per altra banda, s'avalua mitjançant dinàmiques, les quals pretenen fer més visible i tangible el procés i el resultat de l'avaluació, com també agilitzar-lo. Aquest és un recurs que es mostra molt útil a l'avaluació per part dels infants i joves, com també en les avaluacions de final de curs de monitors i monitores. Algunes de les dinàmiques d'avaluació que desenvolupem són el termòmetre, les xeringues de colors i la línia del bé i el mal. Aquestes tres dinàmiques permeten una avaluació gradual, molt visual, en grup i individual i oberta al debat.

5. Àmbit estructural

5.1. Organització i funcionament

Organigrama de l'Esplai Safa

5.1.1. Organització del centre en grups d'infants

L'organització dels infants dins l'Esplai es fa segons el criteri de l'edat. Depenent de l'any de naixement de l'infant, aquest forma part d'un grup en concret, el qual serà el seu grup al llarg de tots els anys al Safa. Així doncs, a diferència d'altres centres de lleure, els grups d'infants no varien, sinó que es prioritza conservar-los any rere any. Cada dos anys, s'obra un grup nou que coincideix quan el grup de grans acaba la seva etapa com a infants i poden decidir entrar a formar part de l'equip de monitors i monitores.

Originàriament, cada grup està format per infants nascuts en dos anys diferents (per exemple, 1997 i 1998), però depenent de la demanda aquesta norma s'ha vist alterada en algunes ocasions.

5.1.2. Organització de l'equip de monitors i monitores

L'equip de monitors i monitores del centre configura un gran bloc, en el qual les persones que en formem part ens organitzem en tres subdivisions per tal de respondre a les necessitats del centre. Aquestes són les comissions, els càrrecs i els grups.

Abans d'endinsar-nos en cadascuna d'elles, resulta important destacar dos aspectes imprescindibles sobre l'organització de l'equip de monitors i monitores. El primer d'aquests és que l'estructura organitzativa en qualsevol de les tres subdivisions (comissions, càrrecs i grups) és horitzontal. Totes les monitores i monitors compartim una responsabilitat comuna dins l'equip i la relació entre nosaltres és la d'un igual.

Pel que fa al segon, les assemblees de centre són l'element central de l'organització de l'equip. Aquestes representen un espai de debat, de valoració, de transmissió d'informació, d'entesa i de compartir sense el qual l'Esplai Safa no seria el mateix. Per tant, malgrat les monitores i els monitors ens dividim en diverses suborganitzacions, sempre hi ha aquest punt i espai d'unió.

Dit això, com hem esmentat anteriorment, les monitores i monitors ens organitzem en comissions, càrrecs i grups.

Bàsicament, la diferència entre aquestes tres agrupacions rau en la durada i cap a qui va adreçada la tasca que s'hi desenvolupa. Així doncs, en el cas de les comissions la durada d'aquestes és curta i la seva funció és organitzar i preparar els esdeveniments esporàdics de l'Esplai Safa. En canvi, els càrrecs i els grups són rols anuals, els primers enfocats a tasques que van dirigides a tot el centre de lleure i els segons a un grup d'infants en concret.

A continuació, s'inclou el llistat de les comissions i els càrrecs de l'Esplai Safa. Aquests no solen variar molt, només quan es detecta que hi ha una necessitat del centre que no està coberta o ben atesa. A diferència, els grups depenen totalment dels grups d'infants que hi ha en cada moment al centre, organització que s'explica en l'apartat anterior.

- Comissions:

- *Formació de centre:* S'encarreguen d'organitzar jornades formatives per a la resta de monitores i monitors.

- *El Dissabte:* La seva funció és crear "El dissabte", la revista del centre, i fer-la extensiva a totes les persones que formen part del Safa.

○ *Inici de curs:* Preparen les activitats del primer dia d'esplai per tal de conduir als diversos grups d'infants i joves a descobrir qui seran els monitors i les monitores del seu grup d'aquell any.

○ *Castanyada:* S'encarreguen de planificar la tarda de la Castanyada (dissabte més proper a l'1 de novembre): preparen les activitats adreçades a tots els infants i joves del centre, els jocs i compren i organitzen el posterior berenar-sopar (les castanyes no hi poden faltar).

○ *Caminada:* la Caminada Popular Joan Vila és un esdeveniment que organitzem els monitors i monitores i alguns ex monitors del centre per commemorar la mort de Joan Vila, un ex monitor del centre. Per tant, les persones de la comissió s'encarreguen d'organitzar i gestionar tots els aspectes relacionats amb la celebració d'una caminada popular.

○ *Nadales:* S'encarreguen d'organitzar l'activitat nadalenca.

○ *Panera:* Coincidint amb el Nadal, a l'esplai organitzem el sorteig d'una panera. Les monitores i els monitors que formen part d'aquesta comissió han de vetllar perquè hi hagi panera i es pugui celebrar correctament el seu sorteig.

○ *Caramelles:* Les caramelles són una tradició catalana que es duu a terme amb l'arribada de la Pasqua. A l'Esplai Safa les celebrem el segon cap de setmana de Setmana Santa i visitem les residències i hospitals de Manresa del barri. La feina de la comissió de caramelles és gestionar i vetllar pels diversos aspectes que envolten aquesta celebració.

○ *Sant Jordi:* La seva funció és la de gestionar la parada de roses de Sant Jordi del Safa, és a dir, demanar els permisos a l'ajuntament, comprar les roses i organitzar torns per cobrir la parada durant tot el dia.

○ *Fi de curs:* S'encarreguen de planificar l'última tarda d'esplai del curs: preparen les activitats adreçades a tots els infants i joves del centre els jocs i compren i organitzen el posterior berenar-sopar.

- Càrrecs:

○ *Cúpula:* Formada per la responsable i els/les corresponsables. Són la cara visible del centre dins del marc legal i s'encarreguen dels aspectes més organitzatius i burocràtics.

○ *Economia:* La seva funció és portar els comptes del centre. És a dir, gestionar els diners que entren i surten, cobrar les quotes dels infants i repartir-ne una part proporcional al centre i una altra a cada grup, controlar qualssevol tipus de subvenció, fer els pressupostos i el balanç del centre.

○ *Secretaris/es*: S'encarreguen de prendre acta cada vegada que hi ha una assemblea de centre. Per tant, la seva funció és la de traslladar la informació esmentada a la resta de l'equip de monitors i monitores.

○ *Coordinadora de famílies*: Són les i els representants de l'equip de monitores i monitors de cara a les famílies i es considera el pont d'unió entre les famílies i les monitores.

○ *Correu*: És l'encarregada de revisar el correu diàriament per tal de donar resposta el més aviat possible als missatges que ens arriben. La seva funció no és respondre els correus, sinó, per una banda, informar a les monitores i monitors a qui van adreçats els missatges que cal que els llegeixin i responguin i, per altra banda, destriar i comunicar els missatges que tenen com a destinatari tot l'equip de monitors i monitores.

○ *Relacions externes*: És el pont entre comunitat/barri-centre. La seva funció és posar-se en contacte amb persones o entitats externes al centre. A més, són les representants de l'entitat a GALL (Grup d'Amics del Lleure), el qual s'encarrega de crear una xarxa de recursos entre els diferents centres de lleure de Manresa i d'organitzar el *lleure al carrer* (jornada festiva i lúdica amb tots els moviments de lleure de la ciutat).

○ *MacGyver*: S'encarreguen d'arreglar tot el que és necessari per al centre, com per exemple, la revisió i el manteniment de les tendes del centre. Per aquest motiu, prenen el nom del famós "manetes".

○ *Material i farmaciola*: La seva funció és procurar que el centre disposi de tot el material necessari per al dia a dia, com també revisar periòdicament que les farmacioles del centre estiguin en bon estat.

○ *Guardianes del COVID*: Són les persones que s'encarreguen de vetllar que el Sefa sigui un espai Covid-free.

○ *Punt Lila*: S'encarreguen de posar a l'ordre del dia de l'Esplai el feminisme. Principalment, organitzen dinàmiques de gènere tant a nivell de monitors i monitores, com d'infants i joves; vetllen per una gestió correcta de les agressions que es puguin dur a terme en el centre, i preparen els manifestos per diades com el 8M (Dia Internacional de la Dona Treballadora).

○ *XXSS i difusió*: S'encarreguen de gestionar totes les xarxes socials de l'esplai (*Facebook, Instagram, Youtube*), de vetllar perquè tota la informació del web estigui actualitzada i de fer difusió de les diferents activitats que es realitzen al llarg del curs.

- *Sarandonga*: Les persones que formen part de Sarandonga són les encarregades d'organitzar i dinamitzar les activitats festives que es duen a terme dins l'equip de monitors i monitores.

- *Foulards*: S'encarreguen de gestionar l'elaboració de foulards i de donar-los als infants que en necessiten.

ANNEXOS

- Annex 1: Exemple de calendari de curs

Calendari Curs 2020-2021

OCTUBRE 2020		NOVEMBRE 2020	
Dissabte 3	COMENCEM!! 🎉	Dissabte 7	Cau Normal. Reunió amb famílies
Dissabte 10	Cau Normal	Dissabte 14	Formació de monitors. No hi ha cau
Dissabte 17	Cau Normal	Dissabte 21	Cau Normal
Dissabte 24	Cau Normal	Dissabte 28	Cau Normal
Dissabte 31	Castanyada		

DESEMBRE 2020		GENER 2021	
Dissabte 5	Pont	Del 2 al 4	Sortida d'hivern
Dissabte 12	Cau Normal	Dissabte 9	No hi ha cau
Dissabte 19	Nadales! 🎵	Dissabte 16	Inici 2n trimestre!
Del 27 al 29	Sortida d'hivern	Dissabte 23	Cau Normal
		Dissabte 30	Cau Normal

FEBRER 2021		MARÇ 2021	
Dissabte 6	Cau Normal	Dissabte 6	Cau Normal
Dissabte 13	Cau Normal	Dissabte 13	Formació de monitors. No hi ha cau
Dissabte 20	La Ilum! No hi ha cau	Dissabte 20	Cau Normal
Dissabte 27	Cau Normal	Del 27 al 29	Sortida de primavera

ABRIL 2021		MAIG 2021	
Ds. 3 i Dg. 4	Caramelles	Dissabte 1	No hi ha cau
Dissabte 10	Cau Normal	Dissabte 8	Cau normal
Dissabte 17	Cau Normal	Dissabte 15	Cau Normal
Dissabte 24	Cau Normal	Dissabte 22	Cau Normal
		Dissabte 29	Cau Normal

JUNY 2021		JULIOL 2019	
Dissabte 5	Cau Normal	Del 20 al 26	Colònies d'estiu ☀️
Dissabte 12	Final de Curs		

- Annex 2: Plànol dels locals del Sefa

